

hvilket Udvalg er henvist Forslag til Lov om Oprettelse af Landvæsenkommissioner paa Færøerne.

Der blev afgivet 44 Stemmesedler, som alle vare udfyldte og gyldige.

Valgte bleve: Høst, Lybye, Olsen, Øvesen og Kump hver med 44 Stemmer.

Man gik derefter til den næste Sag paa Dagsordenen, som var:

Første Behandling af: Forslag til Lov om Forbedring af Fæste- og Leiehusmænds Raar.

(Lovforslaget findes i Tillæg C Sp. 9.)

Lovforslaget fattes under Forhandling.

Indenrigsministeren (Jørgenslev):

Det vil være bekendt, at i en Række af Aar har der foreligget det andet Thing Lovforslag, der gik ud paa at søge Forbedring i Fæste- og Leiehusmænds Raar. Hvis min Slutning ikke stuffer mig, er det første Gang, at Forslag herom, der altid er fremkommet efter privat Initiativ, ere naaede op i dette Thing. De tidligere Forslag, der have foreligget, have imidlertid været forskjelligt fra og langt fra saa vidtgaaende som det, der foreligger i Aar og rildes høgtes fremmet ogsaa i Fjor, i hvilke man har sat meget vidtgaaende Bestemmelser ind. Jeg vil ikke derfor sige, at man kunde gaa ind paa de tidligere Forslag, men man kan efter min Mening endnu mindre gaa ind paa dette. Jeg skal selvfølgelig erkende, og det vil det høie Thing vistnok være enig i, at i og for sig kan det være en meget passende Opgave for Lovgivningsmagten at tage under Overveielse, om der bør ske og kan ske Forbedringer i de vedkommende Samfundsklassers Raar gennem Lovforslags Vedtagelse. Der kan vistnok være al Grund til at overveie, først om der er Trang til Bestemmelser, som sigte i den Retning, noget, som vist i og for sig er meget tvivlsomt, naar man ser hen til de retlige og faktiske Forhold her i Landet, dernæst hvilke Bestemmelser der kan være Tale om at give. Jeg tør antage, at man vil være enig med mig og Regjeringen i, at et Lovforslag som det her foreliggende vil der ikke kunne blive Spørgsmaal om at vedtage. Jeg skal, uden

at gaa dybt ind derpaa, henlede Opmærksomheden paa de væsentligste nye Bestemmelser, der ere indkomne i Lovforslaget, særlig dets § 1, der anordner Fæstetvang, som skal gjælde paa Godser for ethvert Jordbrug med Tilliggende af 2 Ekdr. Hartkorn eller derover. Allerede med Henhyn til det, at den skal gjælde for Godser, har jeg andet Steds maattet erklære, at jeg ikke veed, hvad der skal forstaaes derved. Jeg veed ikke, at der i Lovgivningen nu i alt Fald findes et særligt Begreb som Godser. At det at lægge Fæstetvang paa Eiendomme, hvor den ikke har været kjendt tidligere, i og for sig er et Indgreb i eller en Forringelse af Eiendomsretten, kan der ikke være to Meninger om. Det Samme vil ogsaa gjælde den mindre vidtgaaende Bestemmelse for andre Huse, at Leiemaalet skal være gjældende for mindst 12 Aar. Det er de to Hovedbestemmelser, der findes i Lovforslaget. — Man har villet — jeg nævner det, fordi det er optaget i Betænkningen andet Steds — hente et Argument for Lovforslaget i, at det i en Beretning eller Erklæring fra en tidligere Minister, afgiven i 1849 til den da nedsatte Landbofkommission, skulde være høvdet, at Forordningen af 21de Februar 1702 om de Borneede gik ud fra som sikkert, at der var Fæstetvang for Huse. Jeg tror nu, at saa snart man undersøger den nævnte Forordning nøiere, vil man hurtigt og let komme til det Resultat, at aldeles Intet kan støttes derpaa. Det er ogsaa kun nævnt i al Almindelighed, jeg har aldrig hørt nogen nærmere Begrundelse af, hvorledes man kan støtte Noget derpaa. I alt Fald er det en given Ting, at den gjældende Ret, som den findes i Forordningen af 27de Mai 1848, gaar aldeles bestemt og sikkert ud fra, at Fæste ikke gjælder for Huse. Den nævnte Forordning søger jo at fremme Udviklingen i den Retning, at der bliver Fæste paa Huse, men den gaar aldeles bestemt ud fra, at der ikke er Fæste, og søger i alt Fald formelt at regulere Leieforholdet, idet den paabyder skriftlig Kontrakt Oprettelse og paalægger Eieren af Huset en vis Forpligtelse til at sørge derfor og tildele ham visse Byrder, hvis han ikke sørger derfor. Jeg tror altsaa, at man trygt kan gaa ud fra, at en saadan Fæstetvang ikke eksisterer retlig her i Landet, og det er der vel heller Ingen, der for Alvor hævder og paastaar. At man har søgt at begunstige saadanne Fæsteforhold, er ganske vist. Jeg er ingenlunde af den Mening, at man skal se bort fra, hvorledes de faktiske Forhold, navnlig Landboforholdene, have udviklet sig og ere. — Man har ment det statsøkonomisk nød-